

RENEŠANSA

15. i 16.st.

UŽIVAJTE!!

L.da Vinci: Portret

Humanizam i predrenesansa, 13. i 14.st.

HUMANIZAM

- Kulturni pokret u Italiji
- Pisci proučavaju antička djela koja su im uzor i nastoje ih oponašati
- Djela pišu na latinskom jeziku

PREDRENEŠANSNA

- Usporedo se javlja književnost na narodnim jezicima
- Uzori su također antički pisci
- Teme: priroda, ovozemaljski čovjek i suvremena stvarnost

Renesansa, 15. i 16.st.

La renaissance = preporod

- Ishodište: Firenza (Italija)
- Preporod na svim područjima:
- Filozofija = novo shvaćanje: čovjek je i sam stvaratelj (kao i priroda)
- Znanost = upoznavanje svemira i svijeta; važnost iskustva i znanstvenih dokaza
- Umjetnost = težnja skladu, racionalnosti, uzajamnoj povezanosti čovjeka i prirode

Botticelli: Madonna

- Uzori: antička umjetnost
- Teme: antičke teme te svjetovna tematika
- U središtu: čovjek, njegov osjećajni, misaoni i duhovni svijet te priroda i realan život

Razlozi preporoda i promjene svjetonazora

Kolumbo

- Razvoj gradova i građanske klase (omogućava ekonomski i umjetnički razvoj)
- Izum tiskarskog stroja (knjigom se prenose ljudska znanja svima, i to puno brže)
- Otkriće baruta (mijenja se način ratovanja)
- Znanstvena otkrića: Kopernik, Galilei, Bacon
- Geografska otkrića: C.Kolumbo, A.Vespucci, V. da Gama

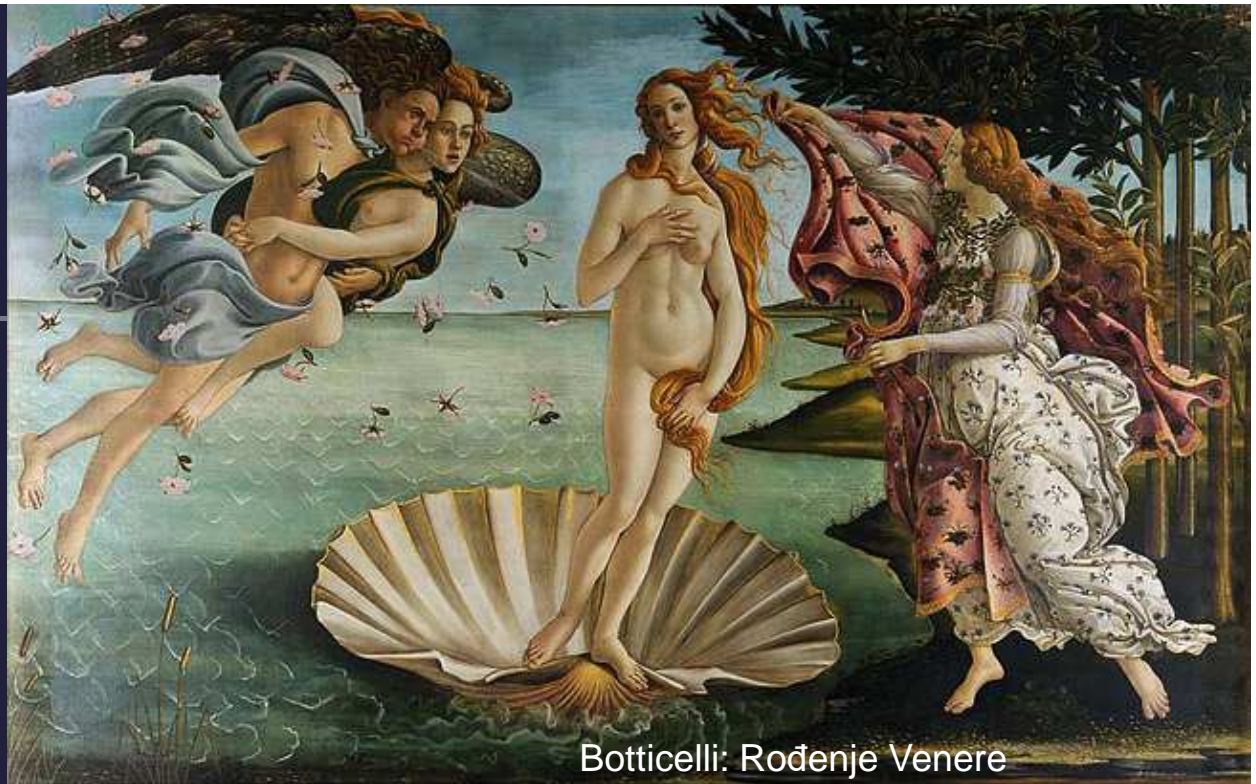
Svjetonazor renesansnog čovjeka

Michelangelo, Sikstinska kapela

- Optimističan – vjeruje u svoju snagu, teži skladu i savršenstvu
- Realističan – zanima ga ovozemaljski život
- Aktivan – ima snagu, inteligenciju; želi spoznati svijet oko sebe; istražuje
- Kritičan – odbacuje srednjovjekovnu tradiciju i dogme te razvija vlastitu kritičku svijest, slobodu razmišljanja, intelektualnu radoznalost
- Hedonist – uživa u duhovnim i tjelesnim užicima koje pruža život
- Ispunjen ljubavlju – uživa u ljubavi, divi se ljepoti ljudskog tijela, ne stidi se pokazati svoje osjećaje

Renesansna poetika

Botticelli: Rođenje Venere

- Talijanski pisci predrenesanse (Dante, Petrarca, Boccaccio) mijenjaju odnos prema narodnom jeziku i na njemu pišu vrhunska djela.
- Latinski se jezik smatrao jezikom obrazovanih, a narodni jezik je bio jezik neobrazovanih.
- Oponašanje prirode i književnih (antičkih) uzora postaje obvezan način umjetničkog usavršavanja

Renesansna poetika

- Književno djelo treba biti odraz (zrcalo) stvarnosti. Npr. Shakespeareove drame su zrcalo ljudskih odnosa; “Don Quijote” je zrcalo svevremenskog sukoba stvarnosti i mašte; “Vladar” je zrcalo (odraz) renesansnih političkih odnosa, a “Bijesni Orlando” zrcalo renesansnog poimanja čovjeka, ljubavi i hrabrosti.
- Umjetničko djelo mora imati osjećaj mjere, sklad razuma i osjećaja, tijela i duše, ovozemaljskog i onostranog, detalja i cjeline (težnja savršenstvu)

Arhitektura

Obelisk pred bazilikom Sv. Petra, Rim

Santa Maria Novella, Firenza

Gradska loža, Zadar

Katedrala Sv. Jakova, Šibenik

Kosi toranj, Piza

Fontana di Trevi, Rim

Kneževa palača, Dubrovnik

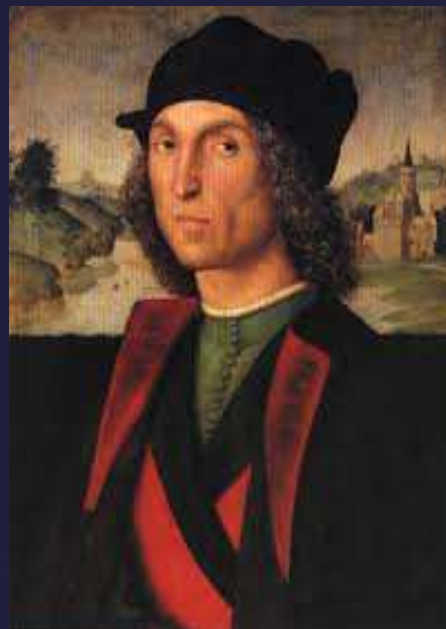
A. Palladio: Vila Rotonda

Slikarstvo

L. da Vinci: Anđeo

Rafael Santi: Autoportret

WWW.TUCOO.COM

S. Boticelli: Bogorodica

玛尼菲卡特的圣母, 约 1480 年, 直径 143.5cm, 板 蛋彩
Sandro Botticelli 山德罗·波提切利 (1445-1510) 意大利

Rafaelo: Gospa od češljugara

A.Mantegna: Mrtvi Krist

Kiparstvo

Donatello:
Gattamelata

Michelangelo: David, Firenza

Michelangelo:Pieta, Rim

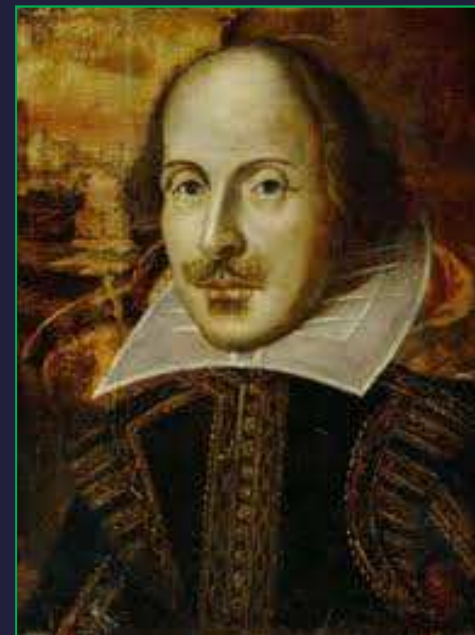

Michelangelo: Mojsije

Engleska književnost renesanse

William Shakespeare (1564.-1616.)

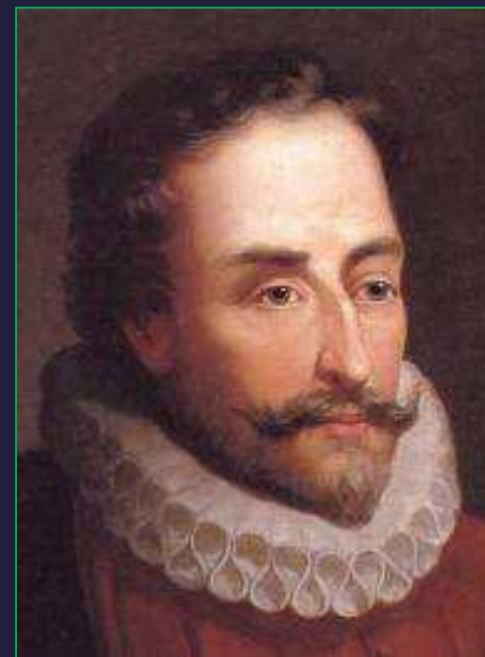
- Tragedije: Hamlet, Kralj Lear, Machbeth, Othelo
- Komedije: Na tri kralja, Ukročena goropadnica
- Romance: Romeo i Julija, Zimska priča
- Povijesne drame: Richard II. Richard III. Henrik IV., Julije Cezar
- Zbirka pjesama: Soneti

Španjolska književnost renesanse

Miguel Cervantes de Saavedra (1547.-1616.)

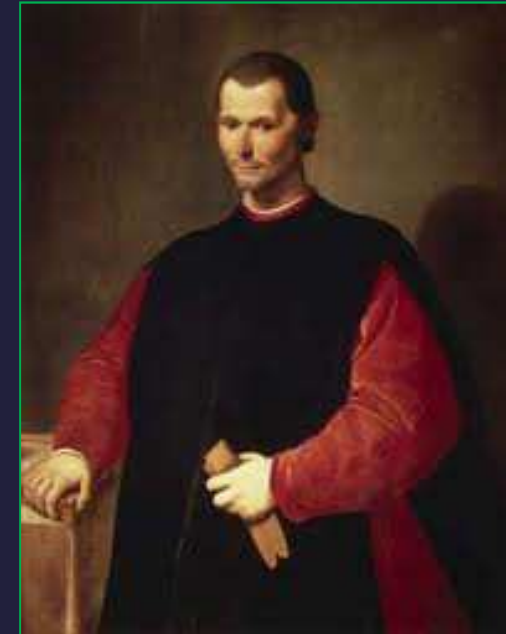
- Roman: Bistri vitez don Quijote od Manche
(I. dio 1605., II.dio1615.)
- Novele: Uzorite novele
- Komedije, poeme
- Istaknuo se u bitci kod Lepanta (1571.)

Talijanska književnost renesanse

■ Lodovico Ariosto:

“Bijesni Orlando”, viteški ep o borbi kršćana i saracena kod Pariza

■ Niccolò Machiavelli:

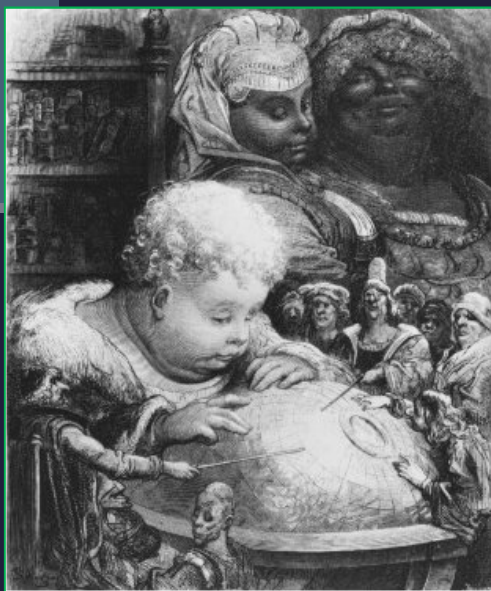
“Vladar”, politička rasprava o teoriji države
 (“Cilj opravdava sredstvo.”)

Francuska književnost renesanse

Michel de Montaigne

- Utemeljitelj eseja (Eseji I., Eseji II., Eseji III.)
- Eseji o odgoju, prijateljstvu, ljubavi, životu, smrti

Francoise Rabelais

- Gargantua i Pantagruel, fantastičan roman o divovima

Renesansna drama

Commedia dell arte –
komedija pučkog karaktera

Karakteristike:

- Nema fiksnog teksta; improvizacije
- Tipizirani likovi: Harlekin (sluga škrtog gospodara), Pulcinella (veseljak, šaljivčina), Pantalone (škrti razbludni starac), Capitano (hvalisavi vojnik)
- Glume profesionalne družine.

Commedia erudita – “učena komedija” po uzoru na antičke komedije Plauta i Terencija od kojih su preuzimali fabulu, dijaloge i likove.

Renesansna lirika i epika

LIRIKA

- Uzor Petrarca; tema: ljubav, ljepota žene, priroda
- Religiozna tematika, osobito lik Bogorodice
- Zabavna lirika: maskerate, tj. pokladne pjesme

EPIKA

- Ep = najvažnija vrsta; uzor: Vergilije; vrste: biblijski, viteški
- Roman = vrste: viteški, pikarski, pastirski; vrhunac: *Don Quijote*

ESEJ

- *Utemeljitelj: Michel de Montaigne*